

Keuruun kaupunki
Multiantie 5
42700 KEURUU
sp: keuruu@keuruu.fi
p. 040-640 4691

OIKAISUVAATIMUS
10.5.2023

Asia: KASV 20.04.2023 § 49
96/00.01.00.05/2023 Pohjoislahden kirjaston toiminnan lakkauttaminen

Kuntalaisena haen muutosta kasvun ja hyvinvointilautakunnan päätökseen §49 seuraavasti:

Olen tehnyt useita kannanottoja ja kuntalaisaloitteita koskien Pohjoislahden alakoulun pihapiirissä toimivaa Keuruun kaupungin kirjaston sivupistettä.

Muutamia näkökohtaa, joita ei olla huomioitu niinkään vielä päätösprosessissa: Pohjoislahden alakoulu on Keuruun vanhin toimiva koulu, nyt yli 135 vuotta vanha. Sen pihapiiri on kulttuurihistoriallisesti arvokas kokonaisuus, johon myös tämä kirjaston sivupisteenä toimiva rakennus kuuluu yhtenä osana.

Suomessa ei ole montakaan kuntaa, jossa toimisi syrjäkylällä pientä kirjastoa. Vuonna 2006 kerätyn kansalaisadressin tuloksena oli tuolloisten kuntapäättäjien myönteisyys ja miltei omatoimilainauksella toimiva vanha alkuperäinen manuaalinen pahvikorttien systeemi on ollut lainauksen mahdollistava ja saanut jatkoa tähän päivään saakka. Ollaan paljonkin myös tietoisia siitä, että muun muassa lasten oppimistulokset ovat Suomessa laskusuunnassa, kun taas aiemmin olimme ns. ykköskaartilaisia.

Kasvun ja hyvinvoinnin lautakunnalle lähetettiin lautakunnan omasta pyynnöstä määräaikaan 31.3.2023 mennessä monia lausuntoja ja kannanottoja, joissa vedottiin kirjaston tarpeellisuuteen kaikenikäisille kuntalaisille ja rakennuksen kulttuurihistorialliseen merkitykseen. Päätösprosessissa ne kyllä on kirjattu ja niistä poimittu joitakin detaljeja arkistoitavaksi mutta itse lautakunnalle ei tästä huolimatta näy olleen mitään merkityksellistä sanomaa. Päinvastoin on merkitty, että lautakunta teki yksimielisen päätöksen. Mitä voidaan miettiä tulevaisuudessa, kun nyt lapset ovat koulussa todella tarkkaan ja huolella pohtineet argumentteja näihin kannanottoihinsa ja vetoomuksiinsa? Kuinka he sitten muutamien vuosien päästä, aikuisuuden kynnyksellä, suhtautuvat esimerkiksi kunnalliseen päätöksentekoon, vaikuttamiseen ja sen mahdollisuuksiin? Ei meitä kuulu silloinkaan, miten jatkossakaan. He kuitenkin ovat niitä, jotka ovat meidän tulevaisuutemme veronmaksajia, meidän eläkkeidemme maksajia, meidän hoitokulujemme jne lunastajia.

Mitä tulee muuten päätösprosessiin, on ollut huomioitavaa, että esimerkiksi 15.2.2023 § 25 kohdalla selostuksessa lukee: ”Pohjoislahden kirjaston lakkauttaminen 1.1.2024 alkaen on linjattu ... ” ja sitten viitepykälässä 49 päätös on kuitenkin muotoiltu koskemaan toiminnan lakkauttamista 1.8.2023 alkaen. Miksi vielä tällainen kirjaston toiminnan nopeutettu päättäminen? Miksei mieluummin seuraavan koululukuvuoden päättymiseen saakka eli syksyyn 2024 tahi mieluummin ei lakkautusta lainkaan?

Lisäksi päätöksessä §49 todetaan, että ”kirjastoautolle sovitaan pysäkkiaika yhteistyössä Pohjoislahden ala-asteen henkilökunnan kanssa.” Mihin päätöksestä ovat jääneet muut kuntalaiset, aikuiset veronmaksajat? Sitä paitsi ei kirjastoauto korvaa kirjastoa, pysyvää toimipaikkaa. Eikä tämä pieni kirjaston sivupiste palvele vain koulua ja koululaisia. Se oli ja pitää jälleen olla kaikkien

kuntalaisten kirjasto. Kuten aiemmista kannanotoista ja aloitteista on käynyt ilmi, kirjastohoitaneen henkilön eläköityessä poistettiin aikuisten iltapäiväaika perusteena ilmeisesti henkilöstövaje. Ja se taas mahdollisesti keinotekoisena tai siis konkreettisen sivukirjaston vähittäisen alasajon. Samalla on myös kirjavalikoima ajettu ala. Aikuisille, varsinkin miehille, ei löydy enää paljoakaan lainattavaa, dekkareita lukuunottamatta. Hyllyt ovat silta osin tyhjiä. Miksi näin, vaikka kirjasto edelleen on kuitenkin avoinna? Mitä sitten aukioloaikojen muuttamiseen tulee, ellei työssäkäyvä ja muu väki pääse iltaisin asioimaan kirjastolla, ei lainaustakaan synny ja näin ollen tilastot ovat laskevat. Sen päälle tietysti koronapandemia, joka rajoitti ihmisten kanssakäymistä ja myös kirjastotoimen toimintaa ylipäättään.

Kuten on kannanotoissa todettu, ei nykyään 3,5 tunnin viikkokäytöllä nyt synny kirjastotoimelle kovinkaan paljon säästöä. Samat palkkamenot ovat olemassa, nyt pienet vuosittaiset kilometrikorvaukset on maksettu työpisteestä toiseen siirtymisen vuoksi. Ottaen huomioon, että yksi kirjastonhoitajista asuu samalla asuinalueella kuin sivupiste sijaitsee, ei kirjastonhoidolla voi olla ns. suurta vaivaa tahi vaikeutta hoitaa. Aineistohankinnat eli lehdet ja kirjat vienevät muutaman tuhat euroa vuodessa, tietoliikenneyhteyksiähän ei kirjastopisteessä olekaan. (Tietoliikenneyhteydethän eivät paljoa maksa ja ne olisi erittäin helppoa sinne saada.) Tilapalvelulle kirjastotoimi maksanee sisäistä vuokraa. Sitä olisi ehkä mahdollista hyvittää, mikäli esimerkiksi samassa rakennuksessa sijaitsevaa pientä huoneistoa laitettaisi jälleen vuokralle. Näin on tehty aiemminkin ja näin ollen talokin pysyisi ns. asuttuna ja kunnossa. Onko tätä asiaa mietitty?

Selvityksen mukaan rakennuksen vuosimenot olisivat n. 8650 euroa, jotka ilmeisesti muodostuvat talon lämmitys- ja sähkökuluista. Alakoulun lämmitys ilmeisesti johdetaan sivurakennukseenkin ja on jotenkin jyvitetty?

Mikäli toiminta rakennuksessa loppuu, loppuu lämmitys ja se on tämän vanhan hirsirakennuksen loppu. Näinhän ei pidä missään tapauksessa käydä.

Olen kääntynyt asiassa Keski-Suomen museon puoleen ja pyytänyt heiltä lausuntoa koskien asianomaista rakennusta. Oheisena lähetän sieltä jo saamani rakennusinvestoinnin, joista löytyvät rakennuksen ja koko Pohjoislahden alakoulun rakennusten historiatiedot. Niistä käy ilmi, että kohde on sivistyshistoriallisesti paikallisesti merkittävä. Koulurakennuksen pihapiiri muodostaa tärkeän miljöökokonaisuuden Pohjoisjärven kylään. Kirjastorakennuksessa on säilynyt enemmän rakennusajankohdan piirteitä. Puhelinkeskustelussa Silen/Rinne 10.5.2023 on todettu, että asianomainen rakennus edustaa rakennuskantaa siltä ajalta, jota Suomessa on jäljellä enää n. 6-7%. Eli puhutaan kulttuurihistoriallisesti merkittävästä asiasta.

Kun rakennuksessa on toimintaa, kirjasto ja siinä toimivat kansalaisopiston ja seurakunnan kerhot esimerkiksi, ovat pitäneet sen elävänä ja kunnossa. Siksi sille pitäisi antaa sen arvo ja kirjaston toimintaa siinä jatkaa ja palauttaa takaisin myös aikuisväestön eli nykyisten veronmaksajien, palveluaika eli entinen tiistai-iltapäivä, 3,5 tuntia. Kirjaston omalainastoiminta pahvikortein toimii hyvin eikä vaadi lisäinvestointeja. Lukeminen eli kirjojen lainauskin näin ollen kasvaisi.

Kuten aiemmissa kannanotoissa olen kirjoittanut myös yhdistysten osalta on todettu rakennus ja kirjastotoimi tärkeäksi ja tarpeelliseksi, samalla mahdollistaen myös kaikenikäisten kyläläisten sosiaalisen kanssakäymisen.

Rakennukselle voitaisiin yhdessä yhdistysten ja yksittäisten kuntalaisten kanssa miettiä lisääkäyttöäkin. Esimerkiksi vuosien varrella ollaan yritetty muodostaa riittävää ryhmää alaikäisistä lapsista ja pyritty saamaan Pohjoislahden koululle aamu- ja iltapäiväkerhotoimintaa. Tuloksetta, ei riittävää määrää sopivanikäisiä. Mikäli kunta mahdollistaisi tämän rakennuksen käyttämisen ns laajemmassa ikäskaalassa lasten ja nuorten paikaksi, sitä voitaisi pyörittää aikuisten vapaaehtoisten

ja vastuullisesti toimivien veronmaksajien toimesta. Näin ollen ne lapset, joilla ei päivisin ole kotona yhtään aikuista, voisivat tässä tilassa tehdä kotiläksynsä ja odottaa turvallisesti vanhempiaan siellä muiden seurassa. Leikkien ja pelaten odotusaikakin kuluisi nopeammin.

Myös aikuisille voisi tiloissa kokoontua erilaisia ryhmiä, esimerkiksi nykyinen käsityökerho ja sinne voisi vaikka pystyttää kangaspuut. Kylän yhteinen tila, joka ei olisi tietenkään käytössä kouluaikana eikä häiritsisi koulun toimintaa.

Työllistämistuen avulla toimintoja voisi olla mahdollista saada pyörittämään myös henkilöitä tähän yhdistysten vapaaehtoisvoimien lisäksi.

Tarvittaessa rakennuksen ylläpitoon ja kunnostamiseen olisi mahdollista hakea esimerkiksi leader EU, maaseudun tukirahasto tms tukimuotoja, että se ei rasittaisi Keuruun kaupungin budjettia.

Tämä Pohjoislahden koulun sivurakennuksen eli kirjastorakennuksen pelastaminen olisi oiva mainos eteenpäin ja tulevaisuuteen perinteitä arvostavasta kunnasta juuri etelästä Keuruulle saapuvien silmien alla. Keuruu saisi varmasti hyvää markkina-arvoa mitä tulee uusien kuntalaisten houkuttelemiseksi kuntaan.

Näin toimien kaupunki saisi varmasti hyvää mainetta pyynnöissä kohottaa kuntalaisten luku- ja sivistystaitoa, jota voitaisi markkinoida myös valtakunnallisesti. Onhan Keski-Suomi alue, jossa puhutaan puhtainta suomenkieltä. Pieni panostus siihen, että samalla säilytetään arvokas koulun pihapiiri toimivana yhteisönä, kaikkia palvelevana ja kehittyvänä yhdessä kansalaisjärjestöjen ja vapaaehtoisten avulla toisi varmasti lisää elinvoimaa paitsi Etelä-Keuruun myös samalla koko Keuruun alueelle.

Summa summarum – vetoan täten arvoisaan kasvun ja hyvinvoinnin lautakuntaan, että lautakunta vielä kerran uusharkitsisi Pohjoislahden kirjaston toiminnan lakkauttamisasiaa ja tekisi asiassa päätöksen jatkaa kirjaston toimintaa sekä palauttaa takaisin kirjaston iltapäiväaukioloajan. Tällä päätöksellä lautakunta myös antaisi arvokkaalle pihapiirille sen arvon, joka sille kuuluu ja joka sillä kuntalaisten silmissä on.

Keuruulla,

Maija Rinne

laaja kohderaportti
Keski-Suomen museo
Keuruun modernin rakennusperinnön inventointi

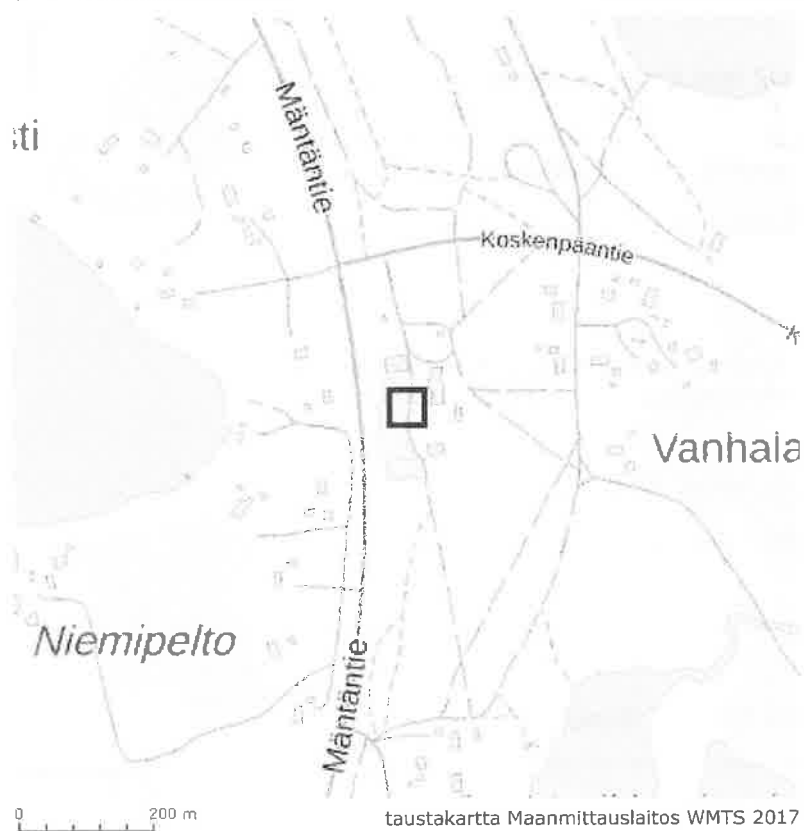
KEURUU
POHJASLAHTI
POHJOISLAHDEN KOULU

(Nina Moilanen 6.9.2012)

(Nina Moilanen 6.9.2012)

id: 206474
kunta: Keuruu
kylä: Pohjaslahti
kiinteistötunnus: 249-408-1-88 ja 2-112
sijainti: Koskenpääntie 5: Pohjoislahti
tyyppi: opetus ja koulutus

ajoitus: 1864-1917
ajoitusselite: 1888 (koulu); 1920-luku (kirjasto); 1955 (koulun laajennus)
arvotus: paikallisesti arvokas
inventoija: Nina Moilanen
inventointipvm: 06.09.2012

kuvaus:

Pohjaslahden koulu sijaitsee Pohjoisjärven kylässä Keuruun-Mäntän tien varressa. Pihapiiriin kuuluu koulurakennuksen lisäksi 1920-luvulla kirjastoksi tehty rakennus, aitta, kellari ja uudehko lautarakenteinen kesäkioski. Koulun nykyinen ulkoasu on pääosin 1950-luvun laajennusvaiheesta. Entisessä kirjastossa on nähtävissä häivähdys klassismin piirteitä. Pihapiirissä on myös muistomerkki koulutyön aloittamisesta.

Pihamaa on laaja ja siinä on pelikenttä ja leikkivälineitä. Lähistölle rakennetaan koko ajan uusia omakotitaloja.

historia:

Pohjoislahden kansakoulu alkoi toimia nykyisellä paikallaan vuonna 1888. 1930-luvulle tultaessa koulussa toimi täydellinen 36-viikkoinen alakansakoulu, jollaisia oli Keuruulla tuolloin vasta neljässä koulupiirissä.

Koulurakennusta on jatkettu vuonna 1955 ja uudelleen 1988.

Vuoden 2012 aikaan koulu oli edelleen käytössä.

maastotarkistus:

Kohteeseen on tehty maastotarkistus 6.9.2012. Kohde on säilynyt päällisin puolin vuoden 1989 inventoinnin tilannetta vastaavana.

arviointi:

Kohde on koulu, joka on toiminut samalla paikalla vuodesta 1888. Kohde on siten sivistyshistoriallisesti paikallisesti merkittävä. Vaikka koulurakennus on iäkäs, on siihen tehty useita ulkoasua voimakkaasti muuttavia korjauksia, jotka ovat heikentäneet rakennushistoriallisia arvoja. Nykyinen ulkoasu on pääosin 1950-luvun tyylinen. Kirjastorakennuksessa on säilynyt enemmän rakennusajankohdan piirteitä.

Koulurakennuksen pihapiiri muodostaa tärkeän miljöökokonaisuuden Pohjoisjärven kylään. Lisäksi rakennukset ovat osa Mäntäntien maantiemaisemaa.

lähteet:

Keski-Suomen museon rakennustutkimusarkisto. Keuruun modernin rakennusperinnön inventointi 1989, 1991. Inventointilomake nro 310. Inventoinnin tehnyt Vähäkangas Pekka 17.08.1989 ja täydentänyt Andersson Päivi 23.12.1991.

Vihola Teppo, Keuruun ja Pihlajaveden historia 1860-1917. Keuruu 1983;

Vihola Teppo, Keuruun ja Pihlajaveden historia 1918-1969. Jyväskylä 1986;

Keuruun kaupungin kiinteistökortti. Keuruun kaupungin arkistot;

Perinnealbumi. Keski-Suomi I. Kuopio 1984;

Sakari Aimo, Keuruun satavuotias kansakoulu. Pieksämäki 1969, 110 (kuva).

KOULUTYÖN ALOITTAMISEN MUISTOMERKKI

id: 307427
rakennustyyppi: ei täytetty
alkup. käyttö: ei täytetty
nyk. käyttö: ei täytetty
ajoitus: ei täytetty
suunnittelija: ei täytetty
kerrosluku: ei täytetty

suunnittelija: ei täytetty
kerrosluku: 1
perustus: betonisokkeli
runko: hirsi
vuoraus: pysty lomalaudoitus
ulkoväri: vaalea punertavanruskea (S); valkoinen (L)
kattomuoto: satula
kate: pelti
ikkunat: neliruutuiset; päätykolmioissa kuusiruutuinen keskeltä kaareva ikkuna.

POHJOISLAHDEN KOULU KELLARI

id: 307425
rakennustyyppi: talousrakennukset
alkup. käyttö: 941 talousrakennukset
nyk. käyttö: ei täytetty
ajoitus: ei täytetty
suunnittelija: ei täytetty
kerrosluku: (1)
perustus: lohkokivi
runko: lohkokivi
vuoraus: ei täytetty
ulkoväri: ei täytetty
kattomuoto: ei täytetty
kate: ei täytetty
ikkunat: ei täytetty

POHJOISLAHDEN KOULU KIOSKI

id: 307426
rakennustyyppi: myymälä- ja liikerakennukset
alkup. käyttö: 119 muut myymälärakennukset
nyk. käyttö: 119 muut myymälärakennukset
ajoitus: ei täytetty
suunnittelija: ei täytetty
kerrosluku: 1
perustus: ei täytetty
runko: lauta
vuoraus: vaakalaudoitus
ulkoväri: siniset seinät valkoiset listat
kattomuoto: satula
kate: profiilipelti
ikkunat: ei täytetty

POHJOISLAHDEN KOULU ULKOHUONERAKENNUS

id: 307423
rakennustyyppi: ulkorakennukset
alkup. käyttö: 999 muualla luokittelemattomat rakennukset
nyk. käyttö: ei täytetty
ajoitus: ei täytetty
suunnittelija: ei täytetty

perustus: ei täytetty
runko: ei täytetty
vuoraus: ei täytetty
ulkoväri: ei täytetty
kattomuoto: ei täytetty
kate: ei täytetty
ikkunat: ei täytetty

kuvaus:

Pohjoislahden koulun pihapiirissä on muistomerkki koulutyön aloittamisesta. Muistomerkissä on pronssinen laatta graniittikivessä.

POHJOISLAHDEN KOULU

id: 307421
rakennustyyppi: koulu- ja opetusrakennukset
alkup. käyttö: 511 yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
nyk. käyttö: 511 yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
ajoitus: 1888; 1955; 1988
suunnittelija: ei täytetty
kerrosluku: (1) + 1
perustus: betonisokkeli
runko: hirsi; lauta
vuoraus: pysty peiterima
ulkoväri: vaalea kellanruskea (S); valkoinen (L)
kattomuoto: satula
kate: pelti
ikkunat: standardi 2-4-ruutuiset

POHJOISLAHDEN KOULU AITTA

id: 307424
rakennustyyppi: aitat
alkup. käyttö: 941 talousrakennukset
nyk. käyttö: ei täytetty
ajoitus: 1800-luku?
suunnittelija: ei täytetty
kerrosluku: 1
perustus: nurkkakivet
runko: hirsi
vuoraus: vuoraamaton
ulkoväri: punaiset seinät; valkoiset listat
kattomuoto: satula
kate: tiili
ikkunat: ei täytetty

POHJOISLAHDEN KOULU ENTINEN KIRJASTO

id: 307422
rakennustyyppi: kulttuuritoiminnan rakennukset
alkup. käyttö: 322 kirjastot ja arkistot
nyk. käyttö: 511 yleissivistävien oppilaitosten rakennukset
ajoitus: 1920-luku

kerrosluku: 1
perustus: betoni
runko: puu (lauta??)
vuoraus: pysty peiterima
ulkoväri: punaiset seinät; valkoiset listat
kattomuoto: satula
kate: tiili
ikkunat: kamaikkunat, kaksiruutuinen, neliruutuinen

Keski-Suomen museon Kioski-sovellus www.kulttuuriymparisto.fi -sovellusvuokrauspalvelu

